

Bilaga 07. Kvalitetsredovisning VB 2011

FÖRSKOLORNAS KVALITETSREDOVISNING FÖR HÖSTEN 2010 OCH VÅREN 2011

Inledning

Kvalitetsredovisningen är ett sammandrag av Farsta förskolors verksamhet och måluppfyllelse under hösten 2010 och våren 2011. Förskoleverksamhetens verklighet är dock mycket mer mångfacetterad än vad förskoleområdenas respektive kvalitetsredovisning och denna övergripande redovisning kan ge en riktigt rättvisande bild av.

Farsta har sex förskoleområden som sinsemellan har helt olika förutsättningar beroende på

- demografi; ett spektrum av boendeområden från äldre villaområden till stora flerfamiljsområden med hyresrätter med stor andel barnfamiljer som bor i andrahand
- mångkultur; andelen barn med annat modersmål än svenska varierar från 23 till 69 procent
- pedagogisk högskoleutbildning; andelen förskolelärare varierar mellan 30 och 57 procent.

Förskoleområdena har haft lite olika agendor under året, bland annat beroende på skiftande lokal- och personalmässiga förutsättningar, hur långt de har kommit i processen med olika utvecklingsområden, vilka områden som varit nödvändiga att prioritera och föräldragruppers förväntningar. I flera fall har enheterna haft stora renoveringsprojekt som bland annat medfört flytt av barngrupper vilket krävt mycket engagemang. Våren 2011 har dessutom flera av förskolechefer arbetat med planering av öppning av nya förskolor och kompletterande avdelningar hösten 2011.

Inom varje förskoleområde finns dessutom mellan fyra och nio förskolor som i sin tur har olika förutsättningar. Som exempel kan nämnas att de har olika grad av engagerade föräldrar och att de har kommit olika långt när det till exempel gäller att utveckla en gemensam värdegrund och att bygga pedagogiska miljöer.

Rapporten bygger på enheterna egna kvalitetsundersökningar, stadens brukarundersökning, förvaltningens femårsenkät, tertiärrapporter, förvaltningens dialog med förskolechefer och personalrepresentanter och stadens förskoleinspektions rapporter.

Skolinspektionen granskade verksamheten i de kommunala förskolorna i Stockholm hösten 2011. Inspektionsrapporten för Farsta kom hösten 2011 och förvaltningen har i verksamhetsplan 2012 beskrivit vilka åtgärder som kommer att vidtas till följd av inspektionens påpekade avvikelser. Det framgår av inspektionens kommentarer om påvisade avvikelser att de inte omfattar all förskoleverksamhet i Farsta, utan rör enskilda förskolor. De förbättringsområden som pekas ut i rapporten omfattas sedan tidigare av förvaltningens pågående utvecklingsarbete inom förskolan och kommer att följas upp under 2012.

Förutsättningar

Farsta stadsdelsområde ligger i södra Stockholm. Området omfattar Svedmyra, Tallkrogen, Gubbängen, Hökarängen, Sköndal, Fagersjö, Farsta strand, Farsta, Larsboda och Farstanäset.

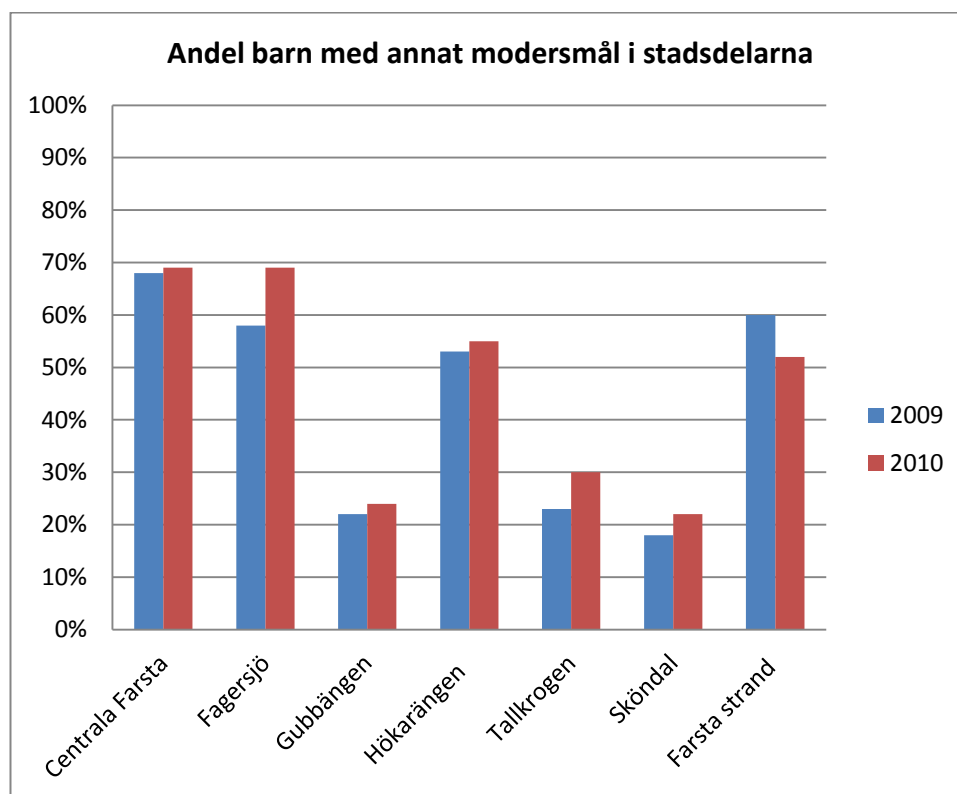
Avdelningen barn och ungdom – där förskoleverksamhet, fritid, individ- och familjeomsorgs utredningsenhet barn och unga och familjestödsenheten ingår – ansvarar för drift, uppföljning och utveckling av den kommunala förskoleverksamheten. Avdelningen leds av en avdelningschef med en stab som består av utvecklingssekreterare, två köhandläggare, en kostchef och en pedagogisk IT-utvecklare. Avdelningen har en stödenhet som består av en resurssamordnare, en resurspedagog, en psykolog och en språkpedagog. Förskolorna vänder sig till stödenheten för att söka förstärkningsresurser, språkfrågor, pedagogisk stödjande insatser eller förskolepsykolog. Verksamheten är en del av förvaltningens Familjestödsenhet vars uppdrag är att bland annat arbeta förebyggande. Till verksamheten knyts funktioner från andra avdelningar inom förvaltningen, som PA-konsult, ekonomicontroller och lokalintendent.

Våren 2011 hade Farsta 34 kommunala förskolor, med 118 avdelningar, fördelade på sex förskoleområden. Varje förskoleenhet leds av en förskolechef. Efterfrågan på förskoleplatser har under verksamhetsåret varit fortsatt högt. Trots detta har barnomsorgsgarantin kunnat hållas. Vårdnadshavarna har inte alltid kunnat erbjudas sitt förstahandsval, men har så långt det varit möjligt ändå erbjudits plats inom stadsdelsområdet. För att klara garantin och syskonförturen har en utökning med ett barn per avdelning gjorts på en del förskolor.

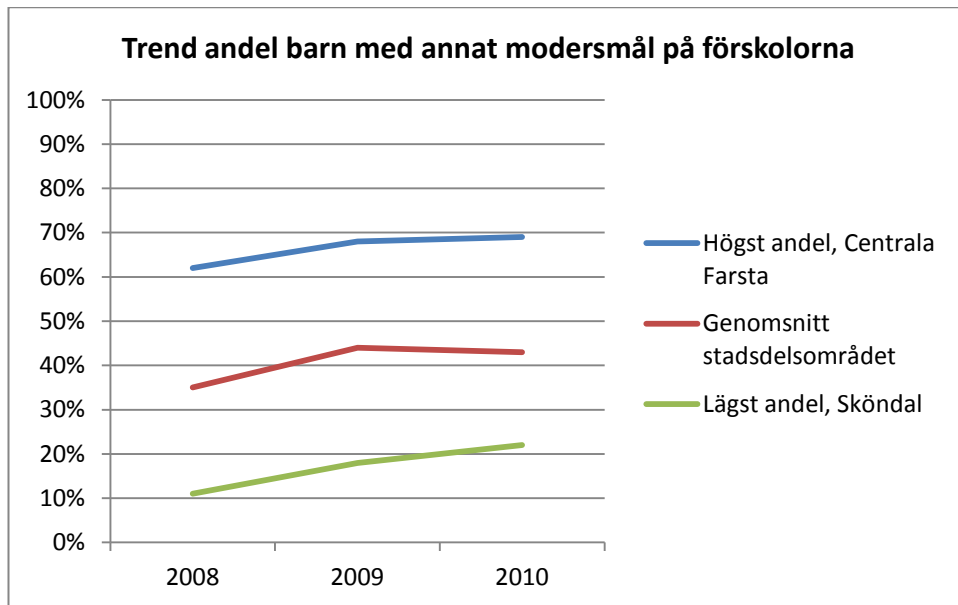
	Små 1-3 år	Stora 4-5 år	Totalt
Inskrivna barn 2010-09-30	1 086	777	1 863
Inskrivna barn 2011-03-31	833	1 202	2 035

Under redovisningsperioden har en ny avdelning knuten till en befintlig förskola startats. Planläggning har genomförts för start av två nya förskolor om tre avdelningar var och tre nya avdelningar knutna till två befintliga förskolor för start hösten 2011. Det finns barngrupper för åldrarna 1-3 år, 4-5 år och blandade grupper 1-5 år. Stadsdelsområdet växer beroende på omfattande nybyggnation och på generationsskiften i villaområdena.

Barn med annat modersmål

Andelen barn med annat modersmål än svenska har det senaste året ökat i samtliga stadsdelar utom Farsta strand. Högst andel har Centrala Farsta och Fagersjö (69 %) och lägst Sköndal (22 %). Sammantaget förekommer 206 olika språk som talas i barnens hem. Det vanligaste språken är arabiska och spanska ((5 %), sedan kommer tigrinja (3 %) och persiska (1,5 %).

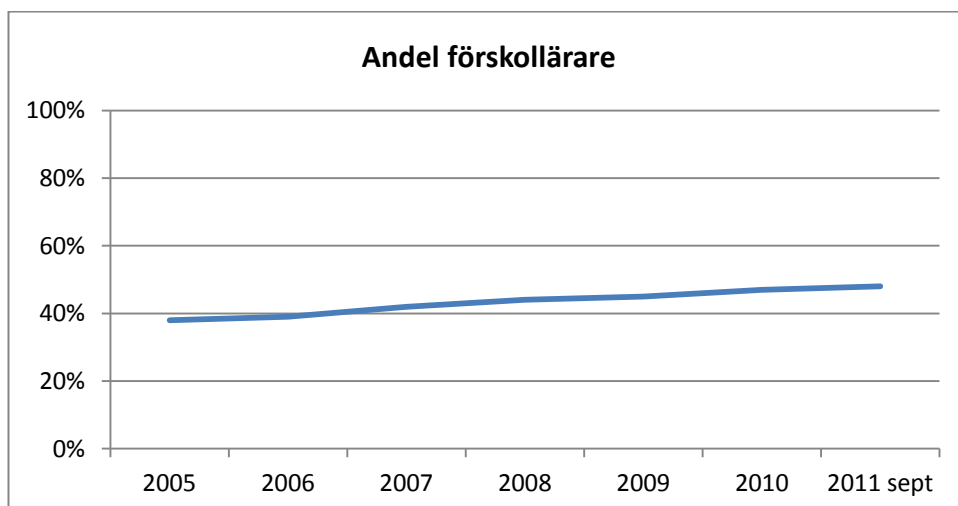
I diagrammet redovisas utvecklingen för de förskoleområden som har högst andel barn med annat modersmål, Centrala Farsta, respektive lägst andel, Sköndal.

Pedagoger med annat modersmål

Vid inventering hösten 2010 hade en femtedel av personalen (21 % – en ökning med åtta procentandelar sedan föregående år) flerspråkig kompetens som kan användas för att stödja barnens språkutveckling.

Personal

Farsta hade 181 förskollärare och 195 barnskötare tillsvidareanställda i mars 2011.

Andel beräknat på antalet tillsvidareanställda förskollärare

Andelen förskollärare har ökat för varje år och uppgår i september 2011 till 48 procent motsvarande årsmålet. Fler förskollärare än barnskötare har rekryterats fyra av de fem senaste åren. Brist på förskollärare gör det är dock svårt att rekrytera, vilket försvåras ytterligare av att den stora utbyggnaden av förskolor i hela staden. Konkurrensen är stor om de pedagoger som finns.

Förskoleområdena har en andel förskollärare på mellan 30 procent (Farsta-Fagersjö) och 57 procent (Gubbängen). På samma sätt är det stora variationer vad gäller andel personal med pedagogisk högskoleutbildning på enskilda förskolor inom samtliga förskoleområden. Flera förskoleområden har anställt pedagogiska utvecklingsledare för att ge stöd och handledning till pedagogerna.

Pedagogiska nätverk

Alla förskoleområden har pedagogiska nätverk och personalen ingår i olika konstellationer med olika fördjupningsteman. Nätverken är ofta indelade efter den åldersgrupp personalen arbetar med. De kan också vara tematiska med övergripande ämnen som föräldrasamverkan och genus. Nätverksgrupperna träffas regelbundet och utbyter erfarenheter mellan olika förskolor och driver gemensamt utvecklingsarbetet. Nätverken har två syften – att öka personalens delaktighet och inflytande i verksamheten och att stimulera den pedagogiska utvecklingen. Båda syftena gynnar barnen.

NÄMNDMÅL 2010

Sammanfattande resultat

Stadsdelsnämnden har i verksamhetsplan 2011 angett ett antal nämndmål som omfattar förskolans uppdrag utifrån läroplanen och stadens styrdokument. Till en del av målen har nämnden fastställt ett antal indikatorer och generella aktiviteter. Förskoleområdena har brutit ner nämndmålen i olika åtaganden i sina verksamhetsplaner.

Denna rapport sammanfattar hur de sex förskoleområdena uppfyller nämndmålen. Förvaltningen bedömer att förskoleverksamheten till största delen uppfyllt sina mål för verksamheten 2010. Undantag är att en del överinskrivningar av barn har gjorts på grund av stor efterfrågan på förskoleplatser i vissa områden.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enheterna utvärderar kontinuerligt sin verksamhet under året, på olika nivåer som avdelning, enhet, förskoleområde. Pedagogerna dokumenterar kontinuerligt sitt arbete, har regelbundna avstämningar med reflektion om resultat inom arbetslag

och enheter samt utbyter erfarenheter över enhetsgränserna i olika övergripande nätverk. Enheterna utvärderar sitt arbete genom stadens självvärderingsinstrument. Förskolecheferna gör olika typer av uppföljningar vid medarbetarsamtal, på arbetsplatsträffar och planeringsdagar och är måna om att personalen känner sig delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet, med uppföljning, utvärdering och planering. Förskolecheferna synar och diskuterar resultat och verksamhetens utveckling med förvaltningsledning och fackliga representanter på dialogmöten och lokal samverkansgrupp.

Stadens brukarundersökning används som ett viktig mätare på om de insatser som har gjorts under året har gett resultat, jämförelser görs med Farstas och stadens genomsnitt och med föregående års resultat.

I de fall enkätresultaten uppvisar sämre nöjdhetsgrad än tidigare inom ett frågeområde genomförs en fördjupad analys. Vad är det som har orsakat ett sämre betyg? I vissa fall genomförs riktade uppföljningar inom ett specifikt område till föräldrarna.

Samtliga enheter genomför en årlig barnenkät riktad till de blivande skolbarnen för att få en bild av vad barnen ser för eventuella förbättringsområden. Enheterna gör dessutom barnintervjuer eller låter barnen komma till tals i olika frågor enskilt eller tillsammans med kamrater.

Åtgärder för utveckling från föregående kvalitetsredovisning

Enheterna har utifrån 2010 års brukarundersöknings resultat rörande området ”Samverkan med föräldrar” lagt ner mycket tid och prövat med olika modeller för att nå ut bättre till föräldrar och få dem att känna sig mer delaktiga i verksamheten.

Under året har enheterna sett över sin interna planering, prövat olika dokumentationsmodeller och sett över förutsättningar för att uppföljning av verksamheterna sker kontinuerligt. Enheterna har i övrigt arbetat med att implementera den reviderade läroplanen och planerat för genomförande av utbildningssatsningen Praktisk IT och mediakompetens (PIM) som omfattar all personal.

Rekrytering av ny personal har tagit mycket tid och kraft i anspråk för förskoleledningarna. Det har varit svårt att rekrytera både förskollärare och barnskötare under det gångna året då det är få med rätt kompetens som söker. En ständigt pågående nyrekrytering gör att det systematiskt kvalitetsarbetet på flera avdelningar avstannar på grund av nystarter, nya roller och att det tar tid att arbeta samman nya arbetslag.

Normer och värden – Resultat, bedömning och analys

Mål

Utvärdering av likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

Samtliga enheter har på olika sätt arbetat med sin likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling under året. Samtliga förskoleområden har reviderat planen under 2011. Uppföljning, utvärdering och revidering kommer att ske våren 2012.

I brukarundersökningen 2011 är föräldrarna mest nöjda med trygghetsfaktorn. 88 procent har svarat att det är nöjda med påståendet ”Mitt barn känner sig tryggt i förskolan”. En ökning med två procentandelar jämfört med 2010.

Mål

Barn och ungdomar har demokratiska värderingar

Förväntat resultat

Barn och ungdomar tränas medvetet att ta ett eget ansvar, kunna visa hänsyn och ha respekt för andra individer.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel enheter som systematiskt arbetar med att utveckla barnens demokratiska värderingar.	100	År

Arbetslagen diskuterar regelbundet värdegrundsfrågor. Pedagogerna är medvetna om att de är goda förebilder och att ett deras förhållningssätt är grundläggande för att skapa meningsfulla sammanhang för utveckling och lärande. En vanlig modell för att ge barnen möjlighet till tal- och lyssningsutrymme är att arbeta med smågrupper. Pedagogerna bedömer att uppfyllande av detta åtagande bidragit till att barnen visar mer respekt för och tar mer hänsyn till varandra. De har även blivit bättre på att lösa konflikter.

I brukarundersökningen 2011 svarade 88 procent av föräldrarna att de är nöjda med hur förskolan ger flickor och pojkar lika möjligheter att utvecklas. En ökning med fem procentandelar jämfört med 2010. Flera förskoleområden har medvetet satt på sig genusglasögon när de reflekterar över sitt pedagogiska arbete. Genusfrågor uppmärksammas i större utsträckning i den pedagogiska dokumentationen.

Genusperspektiv i gemensamma reflektioner leder till ett bredare, mer norm-kritiskt perspektiv, med samtal om vad klass och etnicitet har för betydelse och hur det hanteras. Många föräldrar visar intresse för att förskolan arbetar med genus och jämställdhet när frågeställningen diskuteras på föräldramöten.

Många förskolor har under året arbetat med att se över hur material presenteras för barnen. Vidare hur inomhus- och utomhusmiljön utformas så att de tilltalar både pojkar och flickor. Detta arbete har resulterat i att barnen leker mer könsrolls-överskridande lekar. Förskolorna prövar olika modeller för att öka jämställdheten genom att dela upp barngrupperna i mindre grupper. Det har resulterat i att både flickor och pojkar bättre kommer till tals.

Förskolorna har medvetet arbetat med att utveckla de pedagogiska förutsättningarna i utomhusmiljön så att barnen i högre utsträckning erbjuds mer stimulerande pedagogiska stationer. Det bidrar till ett aktivt lärande och som bouseffekt har förskolor noterat ett minskat antal infektioner och högre närvaro.

Förskolorna tar tillvara det mångkulturella i barngrupperna och låter barnen lära sig ord, fraser, sånger och sagor på olika språk. Arbetsättet leder till högre självkänsla för alla och större kunskap och insikt i varandras kulturer. Framför allt stärker det språkutvecklingen för de barn som har annat modersmål.

Utveckling och lärande – Resultat, bedömning och analys

Mål

Farstas invånare har tillgång till olika kulturaktiviteter

Varje förskola har minst ett kulturombud och alla barn har fått ta del av minst en professionell kulturupplevelse under året. Implementering av stadens barn- och kulturplan ”Kultur i ögonhöjd” har genomförts i samtliga verksamheter. Pedagoger och barn har bland annat följt upp och gjort egna dramatiseringar av de föreställningar som barnen har sett.

Förskolorna lyfter fram samhällets traditioner som lucia, jul, påsk och midsommar och skapar egna verksamhetsanknutna som exempelvis sommarfest. Föräldrarna är ofta delaktiga i förskolornas olika kulturaktiviteter och bidrar med olika insatser. Barnen uppmuntras att besöka bibliotek och bokbuss och att arbeta med kulturskapande i olika former. Böcker på olika språk och musik från andra länder finns på förskolorna och personal som talar barnens modersmål läser för dem. Föräldrar uppmannas att låna böcker av förskolan på modersmålet och läsa hemma för

barnen. Många förskolor har pedagoger som är specialutbildade inom rim och ramsor, dans med mera.

Mål

Barnen har förmåga till lek, lärande och utveckling

Förväntat resultat

Personalen skapar miljöer som stimulerar barn till lek och lärande.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel enheter som har implementerat Farstas språkprogram i sin verksamhet.	100 %	År
Andel förskolenheter som har implementerat den nya läroplanens riktlinjer i verksamheten.	100 %	År
Antal förskoleområden som har utbildat examinatorer och påbörjat PIM-utbildningen för sina pedagoger.	6	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Barn i behov av särskilt stöd ges i ett tidigt skede det stöd som behövs för en positiv utveckling.	2011-01-01	2011-12-31
Den nya läroplanens riktlinjer implementeras i förskolornas pedagogiska verksamhet och utvecklingsarbete.	2011-01-01	2111-12-31
Farsta stadsdelsförvaltnings språkprogram implementeras i förskolornas pedagogiska arbete.	2011-01-01	2011-06-30
Förskolechefer och inspiratörer utbildas i praktisk IT- och mediekompetens.	2011-01-01	2011-08-31

De senaste årens satsning på att kompetensutveckla pedagogerna i pedagogisk dokumentation har stärkt personalens förmåga att reflektera över verksamhetsinnehåll, att se vilka resultat olika arbetsmetoderna har lett till och vad som ska dokumenteras. Förskolecheferna konstaterar att mer systematiska observationer av barns intressen och kunskaper – och arbetet att anpassa verksamheten efter det –

har bidragit till att barnens nyfikenhet och lust att lära har ökat. Avgörande för denna utveckling har varit att pedagogerna haft återkommande tid för reflektion och erfarenhetsutbyte via nätverk samt att språkpedagogen kontinuerligt bidrar med ny kunskap utifrån aktuell forskning.

Förskoleområdena har tagit fram pedagogiska miljöplaner. Planerna syftar till att det finns material för alla åldrar som stödjer inläring av matematik och språk i vardagssituationer och att miljön utformas så att barnen uppmuntras till mer utforskande. Pedagogerna prövar olika arbetsmetoder som sedan utvärderas i de olika nätverken. Förskolorna organiserar ofta barnen i mindre grupper för att ge dem ökat talutrymme. När barnen utvecklar sin kommunikativa förmåga så förbättras dessutom samspelet i barngrupperna och gruppgemenskapen förstärks.

Språk

Förvaltningen har satsat på utbildning och stödinsatser kring arbetet med språk på förskolorna. Språkpedagogen har haft kurser i språkutveckling för barnskötare och förskollärare i tre steg. 17 förskollärare har under året avslutat sin högskoleutbildning "Tvåspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling" om 30 poäng. De interna språkkurserna har lett till att förskolorna har implementerat ett verktyg för kartläggning av alla flerspråkiga barns språknätverk. Kartläggningen visar vilka språk barnet möter i sin närmaste familj och sitt sociala nätverk, i vilka sammanhang de använder svenska respektive sitt modersmål. Pedagogerna följer upp inventeringarna med olika typer av insatser för att stötta barnets språkutveckling och om möjligt erbjuda särskilt avsatt tid med pedagoger som talar barnets modersmål. Som extrastimulans finns barnböcker på olika modersmål som föräldrarna kan låna och läsa för sina barn.

Målet är att göra pedagogerna språkmedvetna, för då blir barnen det också. Ett förskoleområde har sett tydliga resultat av att pedagogerna blivit mer medvetna om sitt språkbruk, att de anstränger sig extra för att inte förenkla språket. Det har bidragit till att barnen använder mer avancerade ord och tar till sig fler faktauttryck. Ett annat mål har varit att erbjuda inkluderande miljöer där barn och föräldrar med annan etnisk bakgrund än svensk känner att deras kultur och språk blir uppmärksammat och att de kan vara delaktiga i verksamheten och bidra med kunskap.

Förvaltningen kan konstatera att förskolornas medvetna arbete med barnens språkutveckling och olika språkbakgrund har gett resultat. På många förskolor visar verksamhetens innehåll mycket tydligt barnens mångkulturella bakgrund. De olika språken, kulturerna och länderna lyfts fram av pedagogerna via bilder, böcker, kartor. Pedagogerna sjunger visor på olika språk med barnen. I detta arbete

har dock förskoleområdena kommit olika långt. En försvårande omständighet är att Farsta inte har några homogena språkgrupper, utan att många barn är ensamma om att tala sitt språk på sin förskola. I flera fall saknas pedagoger som behärskar det enskilda barnets språk.

Matematik, teknik och naturkunskap

Flera förskoleområden har haft matematik som tema under året, vilket har resulterat i iordningsställande av matematikhörnor där barnen kan undersöka, mäta, jämföra och sortera. Nya aktiviteter har införts som uppmuntrar räkning och pedagogerna använder mer matematiska begrepp i vardagliga situationer. Även teknikområdet, bygg och konstruktion, lyfts fram under året. Pedagogerna efterfrågar dock mer kompetensutveckling och inspiration för att kunna utveckla detta område fullt ut.

Under året har en satsning skett på att skapa en utforskande inne- och utemiljön så att de bättre kan utnyttjas i arbetet med att utveckla barnens kunskaper och färdigheter i språk, matematik och naturvetenskap. Skogen används som ett pedagogiskt verktyg. Ett resultat är att barnen intresse för att upptäcka miljön runt omkring dem har ökat och att använda olika typer av naturmaterial i sitt skapande och utforskande.

Mål

Förskolan har och fritiden har en hälso- och idrottsprofil

Förväntat resultat

I förskolan används en metod för att främja barnens mat- och rörelsevanor.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utveckla en metod för att främja bra mat- och rörelsevanor	2011-01-01	2011-12-31

Majoriteten av förskolorna har en planerad utomhusaktivitet varje dag och fysiska aktiviteter som lek, dans och rörelse uppmuntras. Flera förskolor har utvecklat och planerat utemiljön för barnen med olika stationer och aktiviteter. Ett resultat är friskare barn som visar sig i närvarostatistiken och att barnens självförtroende och självtillit har stärkts. I flera fall har föräldrarna fått större förståelse för att barnens dagliga utevistelse påverkar barnens hälsa positivt.

Flera förskolor har arbetat med barnens matvanor under året. Ett förskoleområde har aktivt arbetat med Karolinska Institutets vägledning ”Friska barn”. På ett

förskoleområde har kockarna regelbundna ”matprat” med de större barnen. De presenterar exempelvis vilka grönsaker som ingår i måltiden och vad de är bra för. Sedan presenterar barnen detta vid sina bord vilket har lett till att fler barn vågar pröva att smaka. De förskolor som har eget kök har minskat sin andel av halvfabrikat, ökat andelen ekologiska produkter och minskat användningen av socker och fett.

Barns inflytande – Resultat, bedömning och analys

Mål

Barnen är delaktiga i verksamhetens utformning

Förväntat resultat

Fler barn känner sig delaktiga och har möjlighet att påverka aktiviteterna.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel nöjda barn med inflytande på förskolan.	65	År

Det frågeområde som fick lägst omdöme i 2011 års barnenkätundersökning som har besvarats av de blivande skolbarnen är inflytande. Barnen vill vara med och bestämma mer. 68 procent var nöjda med delaktigheten. Det är en förbättring med hela åtta procentandelar jämfört med 2010, så enheternas insatser under året för att öka känslan av delaktighet har gett resultat. Föräldrarna är mer nöjda med barnens inflytande. I deras brukarundersöknings fråga på samma tema ”Mitt barns tankar och idéer tas tillvara” anger 79 procent av att de är nöjda.

Förskolorna har det senaste året utvecklat synen på det kompetenta barnet. Pedagogernas reflektionstider och nätverksarbete har bidragit till att de har blivit mer uppmärksamma på vad och hur barnen gör och vad barnen vill vara med och påverka. Genom att observera och dokumentera i barnens vardag och därefter ge tillbaka till barnen vad de har sagt och gjort skapas möjlighet för barnen att påverka både innehåll och miljö samt se sitt och andras lärande. Flera förskolor har uppmärksammat vikten av att benämna för barnen när de är med och bestämmer. Många avdelningar arbetar med projekt och fördjupningar utifrån barnens intressen och frågor. Barns inflytande är dock ett fortsatt utvecklingsområde. En del arbetsgrupper behöver fördjupa förståelsen för vad ett projekterande arbetssätt med barnfokus innebär.

Utifrån synsättet om det kompetenta barnet har pedagogerna skapat inne- och utemiljöer som utgår från barnens intressen. Materialet har placerats mer lättåtkomligt för barnen. Det gör att de i större utsträckning själva kan välja vad de vill göra. Vid förskolornas utvärderingar konstateras att förändringarna bidragit till att barnen blivit mer självständiga, påhittiga och positiva. Vidare att de i större utsträckning bjuder in sina kamrater till lek. Ett fortsatt utvecklingsområde för förskolorna är att medvetet arbeta med att synliggöra för barnen när och hur de har möjlighet till inflytande. Återkoppling till barnen vad deras åsikter har bidragit till behöver också utvecklas.

Förskola och hem – Resultat, bedömning och analys

Mål

Vårdnadshavarna är nöjda med bemötande och delaktighet i verksamheten

Förväntat resultat

Fler föräldrar är nöjda med bemötandet och delaktigheten.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel nöjda vårdnadshavare om bemötande och inflytande	70	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Föräldrarna ska ges möjlighet att fördjupa sina kunskaper i styrdokumentet för verksamheten.	2011-01-01	2011-12-31

Samtliga förskolor arbetar med föräldraaktiv inskolning, vilket ger föräldrar insyn i och kunskap om verksamheten. Pedagogerna bedömer att metoden gör att barnen och föräldrarna snabbare blir trygga med verksamheten.

Utvecklingssamtal och uppföljningssamtal kring barnets situation och utveckling gör föräldrarna delaktiga i förskolans planering och utvärdering av verksamheten. Flera förskolor rapporterar att föräldrarna har visat intresse och uppskattning när pedagogerna har kopplat ihop målen för verksamheten med de styrdokument som finns och förklarat sina arbetssätt.

Föräldrarna intresse att delta i ett föräldraråd har på sina håll varit svagt, vilket har försvårat dialogen kring verksamhetsfrågor. För att öka intresset har varje förskola

nu ett eget råd istället för som tidigare ett övergripande föräldraråd för hela förskoleområdet. En del förskolor har lyckosamt prövat andra informationsmodeller som att ge föräldrarna information baserat på olika teman under informella träffar som även inkluderar trivsel och samvaro.

Brukarundersökningen som genomfördes februari 2010 visade att vårdnadshavarna var mindre nöjda med kommunikation och samverkan med förskolan. Förvaltningen gav samtliga förskoleområden i uppdrag 2010 att

- bjuda in föräldrarna i samtliga förskoleområden till möteträffar för att diskutera förskolans roll och uppdrag.
- se över formerna för förskolornas föräldramöten.
- uppdatera förskolornas kontaktinformation
- ta fram åtgärdsplaner (de förskolor som hade jämförelsevis minst nöjda föräldrar inom vissa specifika frågeområden)

Resultatet från undersökningen 2011 visar på att förskolornas arbete med förbättringsinsatser har gett resultat. Indexet för frågeområdet ”Samverkan med hemmet” har ökat från 66 till 77 procent. Samtliga förskolor har under året fört en dialog på föräldramöten och förskoleråd om hur samverkan kan bli bättre. Förskolepersonal har på interna nätverksträffar även haft erfarenhetsutbyte på temat samverkansformer för att sprida goda tips och idéer till varandra. Behoven av samverkan och modeller ser väldigt olika ut på olika förskolor, bland annat beroende på förskoleområdenas struktur och socioekonomiska förutsättningar. Det finns anledning att varje förskola gör årliga avstämningar för att stämma av och möta den egna föräldragruppens behov av information och inflytande.

Tjugo pedagoger från de olika förskoleområdena har under året utbildats i metoden ”Vägledande samspel” för att ges nya verktyg för att utveckla föräldrasamverkan. Dessa pedagoger har inom en del förskoleområden använts som handledare i nätverksgrupper för att sprida sina kunskaper vidare till kollegorna. Nätverksdeltagarna prövar olika metoder och modeller som sedan utvärderas. Arbetet har resulterat i bättre förberedda föräldramöten, tydligare information till föräldrarna om barnperspektiv och förskolans uppdrag samt förbättrad kommunikation.

En del av förskoleområdena har gjort riktade uppföljningar av genomförda insatser som syftar till att förbättra föräldrarnas nöjdhetsgrad med frågor på samma tema som i brukarundersökningen. Exempelvis genom att ställa månadens fråga. I de flesta fall har uppföljningarna visat på betydligt mer nöjda föräldrar. Förskoleområdena har även lagt ner mycket tid på att informera föräldrar om

styrdokumentens och hur dagliga aktiviteter och projekt- och temaarbeten tillsammans med barnen svarar upp mot Läroplanens intentioner.

På lite längre sikt tror förvaltningen på ett ännu mer positivt resultat. Till det förväntas satsningen på att utveckla en förskolewebb i samarbete med Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd bidra. Portalen är tänkt att förenkla informationsflödet till föräldrarna om till exempel förskolans dagsprogram, planer för innevarande vecka och den närmaste tiden. Förskoleportalen kommer att göra det enklare för föräldrarna att inhämta information om verksamheten, ta del av personalens dokumentation om förskolans pedagogik, värdegrund med mera och det egna barnets utveckling. Även information om vad verksamheten planerar, temaarbeten, matsedlar, utflykter och så vidare. På samma sätt kommer föräldrarna enkelt kunna lämna meddelanden till personalen. Förskolewebben kommer även användas för att skicka underlag när förskolorna vill kommunicera olika frågor och snabbt stämma av olika förslag med föräldrarna. Den förskola som är pilot i projektet rapporterar att föräldrarna har kommenterat förskoleportalen i mycket positiva ordalag. De har även bidragit med konstruktiva förslag till förbättringar.

ÅTGÄRDER OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN 2011

Farstas förskolor strävar efter att höja kvaliteten ytterligare med utgångspunkt från ovan visat resultat. Följande utvecklingsområden kommer att prioriteras under 2012.

- Föräldrasamverkan
- PIM – Praktisk IT- och mediekompetens
- Implementering av nya läroplanen
- Matematik i förskolan
- Språkutvecklande arbetssätt
- Pedagogisk dokumentation
- Genus och jämställdhet

Förvaltningen kommer att ta fram en övergripande årsplan för förskolornas systematiska kvalitetsarbete. Årsplanen är tänkt att ligga till grund för enheternas interna planering av tidpunkter, organisation och val av modeller för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

Under hösten 2011 och våren 2012 kommer förskolorna arbeta intensivt med läroplansområdet ”Utveckling och lärande”. Förskolans reviderade läroplan ska förankras ytterligare i verksamheten. Läroplaner innehåller fördjupade krav på

verksamhetens kunskapsinnehåll och inflytande för barn och föräldrar. Vidare ställer den krav på kontinuerlig och systematisk dokumenterad uppföljning, både av de enskilda barnens och verksamhetens utveckling.

Förskoleområdena kommer att följa upp det gångna årets satsning på utvecklingsarbete vad gäller samverkan med föräldrar, för att ta reda på vad som har fungerat bra och vad som har varit mindre verkningsfullt. Erfarenheterna hittills är att olika föräldragrupper kräver olika modeller för dialog.

En storsatsning är att all personal får gå PIM-utbildning vilket förväntas leda till att pedagogerna i ännu större utsträckning introducerar internet för barnen och utvecklar olika kreativa pedagogiska arbetsätt utifrån sina nyvunna kunskaper om bild- och ljudhantering. PIM-utbildningen förväntas även leda till tydligare och mer genomarbetad information till föräldrar genom veckobrev och presentationer på till exempel föräldramöten.

Källor:

- Förskoleområdenas kvalitetsredovisningar
- Avdelningschefens dialogmöten med förskolechefer
- Stadens brukarundersökning förskola 2010 och 2011
- Femårsenkät 2011
- Kartläggning av barn med annat modersmål än svenska i förskola och antal flerspråkiga pedagoger
- Tertialrapporter 2011
- Självvärderingsindikatorn
- Skolinspektionens rapport om Farsta 2011